

ת"פ 13369/12 - מדינת ישראל נגד חוסאםabo נציר

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"פ 18-12-13369 מדינת ישראל נ'abo נציר(עציר)

בפני כבוד השופט עmittel מיכלס

מ雅思ימה מדינת ישראל

נגד

נאשם חוסאםabo נציר (עציר)

ב"כ המ雅思ימה: עו"ד יפית דרי,

יחידת תביעות לה"ב 433

ב"כ הנאשם: עו"ד יונס מואנס

החלטה במשפט זוטא

8 פעמים נשאל הנאשם במהלך חקירתו באזירה האם ברצונו להיעזר בעורך דין ו-8 פעמים השיב על שאלת זו בחוב. Chrif האמור, המשיכה החקירה להתנהל מבלתי שהנאשם נועץ בעורך דין, אלא בשלב מאוחר, כאשר במסגרת הודה בביצוע עבירות שונות ואף הפליל את שוטפו. בחקירה מאוחרת יותר, ולאחר שנouser בעורך דין, אמר הנאשם לחוקריו שאין לו מה להוסיף על לומר בחקירה הראשונה, אולם משנשאל שאלהות ספציפיות, הבהיר שעבר עבירה פלילית. האם בנסיבות אלו יש להורות על פסילת הودאותיו מכוח כללי הפסילה? זו השאלה המרכזית הטעונה הכרעה במקרה הנדון.

רkan

1. נגד הנאשם הוגש כתב אישום המיחס לו עבירות רבות ובהן כניסה לישראל שלא כדין, לפי סעיף 12(1) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952; התפרצויות לדירה בצוותא בכונה לבצע עבירה, לפי סעיפים 406 (ב) ו-29(א) לחוק העונשין, תשל"ג-1977 (להלן: החוק); קשרת קשר לביצוע פשע, לפי סעיף 499 לחוק; ניסיון גנבת רכב, לפי סעיפים 413ב ו-25 לחוק ועבירות נוספות הקשורות לעבירות אלו.

2. על פי עובדות כתב האישום קשר הנאשם קשר מיוחד עם אחרים בשם יוסףabo עדרה ותרabin להתרוץ לדירות מגורים ולגנוב רכב מתוכן. לאחר שהצטידו בMagnitude מתקת, הסיע ابو עדרה את הנאשם ואת תרabin לבית מגוריים במושב בית חשמונאי והותירים במקום, שם התפרצו השניים בבית וганבו ממנו פריטים רבים. בין היתר גנבו הנאשם ותרabin את שלט רכבת של בת הזוגו של בעל הבית באמצעותו נכנסו לרכב וניסו לגנוב אותו באמצעות קריית חוטי ההתחנה. בהמשך אסף ابو עדרה את השניים ברכבם, והשלושה נמלטו מהמקום עד שנתפסו על ידי כוחות המשטרה בתום מרדף רכב ובהמשך מרדף רגל.

3. לאחר שנתפס, נחקר הנאשם פגמיים. חקירה ראשונה ביום 3.12.2018 (להלן: החקירה הראשונה) וחקירה שנייה ביום 5.12.2018 (להלן: החקירה השנייה). שתי החקירהו נערכו בשפה העברית והוקלטו על ידי היחידה החוקרת. בהמשך תומלו החקלאות ותרגמו לעברית הן על ידי המאשימה והן על ידי הגנה. במהלך הדיון הוסכם שתמלו הגנה ישתמשו בסיס לדין. מכוח הסכמה זו אתייחס מכאן ולהבא לתמלילים אלו בלבד.

בתום החקירה הוגש נגד הנאשם כתב אישום כמפורט לעיל. במקביל הוגש כתב אישום נפרד נגד שני שותפיו של הנאשם (תרוביל ואבו מוסא).

טייעוני הצדדים

4. לטענת ב"כ הנאשם הודהות הנציג נגבו שלא באופן חופשי ובניגוד להוראות סעיף 12 לפיקודת הראות [נוסח חדש] התשל"ב-1952 (להלן: הפקודה). עוד טען לפגיעה בזכות היועצות של הנאשם, מובן זה שמדובר של הנאשם להוועץ בעורך דין לא ניתן לו, וה הנאשם לא אישר לחוקרו להתחילה ולחקרו אותו בטרם יפגש עם עורך דין. לטענותו, הגרסה שמסר הנאשם ניתנה כתגובה מהפעלת לחץ, ובכלל זה איומים שהופנו כלפיו, כמו למשל אמרה לפיה לא יראה את אמו החולים, וההעברת הנאשם לצוות הבלשים שתפקידו והשתמש נגדו בטיזיר מוקדם יותר. טענה נוספת נסافت נגעה לנוסח האזהרה. על אף שהובהר לנציג שטענת זו זכות השתקה, הרי שנאמר לו באותה נשימה שבמידה ולא בדבר, הדבר "יראה מוזר". לדידו של ב"כ הנאשם, שימוש בנוסח זה של אזהרה אינה עונה על דרישת האזהרה מפני הפללה עצמית. לגבי החקירה השנייה נטען שכاصر הנאשם הפנה את חוקריו לדבריו בחקירתו הראשונה, הרי שהדבר נעשה רק בכך "להודיע את החוקר ממנו". עוד נטען שבשלב מסוים איבד החוקר את עדותונו, תפס את הנאשם, אזק אותו מאחוריו גבו והושיבו בכוח על גבי כסא. בשלב מסוים החל הנאשם לבכות מכאבים. כאשר התalon על קר בפני החוקר, הרי שזה התעלם מפניהם זו והמשיך לשאול אותו שאלות.

בסיכוןיו הוסיף ב"כ הנאשם שהוכחה קשوت על ידי השוטרים שערכו אותו, והם אף השתמשו באקדח טיזיר על מנת לעצרו. מבלי להזכיר מלים, אציין שטענה זו לא הוכחה כלל ועיקר, וה הנאשם לא התבקש במהלך הדיון להרחב בסוגיה לצורך ביסוס הטענה.

5. מנגד טענה ב"כ המאשימה של הנאשם ניתנה הזכות להוועץ עם עורך דין, ואף נאמר לו שהוא יכול לשמור על זכות השתקה, אולם הוא זה שבחר לוותר על זכויות אלו. עוד טענה גם כאשר מומשה זכות היועצות, שב הנאשם וחזר על הגרסה שמסר בחקירתו הראשונה. לדבריה, לא היה כל אמצעי פסול שהוביל את הנאשם למסירת הודהתו, וכי גם אם הייתה אווירה של לחץ במהלך החקירה, הרי שאין מדובר באחד מאבות הפסול.

ראיות המאשימה

6. מטעם המאשימה העידו שני החוקרים שחקרו את הנאשם, החוקר עו"ד سورוקה והחוקר גבי וטור. לדברי החוקר سورוקה, שני החוקרים חקרו את הנאשםividually ביחיד בחקירתו הראשונה, כאשר עם תחילת החקירה, הבינו לו את כל זכויותיו, לרבות הזכות להוועץ בעורך דין. سورוקה יצר קשר עם עו"ד מואנס מטעם הסגנoria הצבאית, שמסר עמוד 2

לו שהוא נמצא באזור פתוח תקווה. בתגובה אמר לו החוקר שהוא מתחילה את החקירה וכי עם הגעת הסניגור למשרדי החקירה, יעצור את החקירה וייתן לנאשם להיפגש עמו. לדבריו, שאל גם את הנאשם מספר פעמים האם הוא מסכים לכך שהחקירה תתחיל, והנאשם השיב לו בחויב. בתשובה לשאלת ב"כ המאשימה האם "יש שם את נוהל אח"מ בנושא, השיב: "כן, הודעתו לחשוד על זכויותיו מספר פעמים, הבנתי שהוא מבין את הזכויות שלו והוא גם ביקש להתייעץ עם עורך דין" (פרוט' עמ' 15 ש' 17-16). עוד הוסיף שברגע שחשוד מסרב להשיב על שאלות שנשאל במהלך החקירה, הוא נהג לעצור את החקירה ולהמתין עד לבוא הסניגור, אולם המצב במקרה זה היה שונה, שכן החשוד הסכים המשיך את החקירה עד בוא הסניגור.

לשאלת ב"כ הנאשם אם הוא זכר שהוא ביקש ממנו שלא לתחילה בחקירה, השיב: "אני לא זכר שאמרת לי, אבל מה שקורה זה שאני יודע שלוקח זמן עד שהסניגורים באים... ואמרתי לך שאתה תתחיל את החקירה, הודעתו לך שאתה תתחיל את החקירה, אני אשאל את החשוד ואת תחיל, וכשיגיע אני עצור" (פרוט' עמ' 17). משנשאל מדוע לא עצרו את החקירה נכון בהרטתו של הנאשם על כך שהוא מבקש לפגוש בעו"ד, השיב "זה עשה בהמשך". לשאלת מדוע היה צורך להסביר לנאשם את זכויותו מספר רב של פעמים במקום להמתין לעו"ד, השיב: "זה נאמר מספר פעמים, אין לי תשובה" (פרוט' עמ' 20). החוקר סורוקה אישר שגם לנאשם בהמשך החקירה שהם לא כועסים עליו על כך שהוא מעוניין להיעוץ בעו"ד, אולם יש בכך כדי להצביע על כך שהוא אינו כה תמים.

החוקר סורוקה הוסיף שהחשוד נעצר בשעות הבוקר והיה צריך להביאו לבית המשפט עד השעה 00:12. לשאלת בית המשפט השיב שאינו יודע אם ערך מזכיר על תוכן שיחתו עם הסניגור.

7. אף החוקר וטורו אישר שהנאשם ביקש מספר פעמים להיעוץ בעו"ד, ושלשם כך אף קרא לצוות הבילוש על מנת שייקחו את הנאשם עד שיגיע הסניגור. לדבריו, "בשלב זה, מטעמים שאין חשבתי לנכון הטחתי בחשוד מספר דברים..., וזאת לא על מנת לחקור, אלא על מנת לשמור עלஇז羞ה רמה של תחושות של חוסר רוגע נקבע זהה ככה, סוג של מניפולציה רגשית שרציתי לבצע כדי שבמידה והוא חוזר אחורי שיחה עם הסניגור נוכל להמשיך בחקירה והחשוד יגיע בצוואה מסוימת לחקירה, אני אומר כאן שדי הופתעתו שהנאשם התחיל בעצם בספר דברים, אני הגבתי בעצם לדברים שהוא אמר שם הוא ספר כל מיני דברים שקשורים לאיורע" (פרוט' עמ' 26). לדבריו, החקירה החלה "באופן יותר מסודר" רק לאחר שהנאשם אישר זאת.

בפרק הזמן בו יצא החוקר סורוקה לדבר עם עורך הדין, אישר שישב עם הנאשם והטיח בו את המילה "שקרן", אולם טען שלא מדובר בהקשר של החקירה הקונקרטית (עמ' 28). בהמשך אמר שלמרות שנמסר לנאשם מספר פעמים שהוא רשאי שאל דבר טרם הגעת הסניגור, "הוא בעצם התחיל לדבר", "ואני סוג של בעצם גיגרתי והגבתי לתשובות שלו" (פרוט' עמ' 29).

אשר לחקירה השנייה (מיום 5.12.2018), טען שחש שהנאשם הגיע אליה "קצת טוען", למשל כאשר אמר לחוקר שככל מה שמסר לו הם בעצם דברים שהחוקר אמר לו להגיד (פרוט' עמ' 27).

משהbatchין שהנאשם כועס ומתלהם, ולאחר מכן שהנאשם שקטה שהיא מתוח על השולחן, החליט לאזוק אותו מאחורי גבו. לאחר כחצי שעה שחרר את הנאשם מהאזורים והחקירה המשיכה להתנהל על מי מנוחות. לדבריו, פעל על פי הנהלים המחייבים. וטורו שלל את טענת הנאשם לפיה הוא זה שאמր לו מה להגיד והכניס לו מילים לפה. כן שלל

את הטענה שהנאשם הגיע אליו במצב רפואי לא תקין (פרוט' עמ' 36).

לשאלת ב"כ הנאשם מודיע אמר לנאשם שאמן יש לו זכות לשמור על שתיקה אולם זה יראה "קצת מוזר", השיב: "כן זה לא נשמע לי מוזר אני חשב שהבין מה שאמרתי לו" (פרוט' עמ' 39).

לשאלת מדוע לא הפסיק את החקירה לאחר שהנאשם הבahir להם שהוא כן מעוניין ביצוג, השיב שבשלב זה טרם הוטחו בו החשדות, ועל כן עד עמ' 11 לתוכלו מפרטים לו במה הוא חשוד (פרוט' עמ' 39). משאקה עליו ב"כ הנאשם והפנה אותו לעמ' 10 לתוכלו (שורה 4 דקה 30) והראה לו שבעצם דרש מהנאשם להסביר על השאלה ולומר את האמת, השיב: "אנחנו פה מתחילה אחראיה שהתנו את החשדות היה פה כמה שאלות שמהר מאוד עזרנו (הפנה לש' 21). אנחנו עושים ישר וישר בעצם עוברים... ישר עוזרים את התהיליך ודברים עם הסגנור" (עמ' 39-40).

8. במסגרת משפט הזוטה העיד אף הנאשם. בפתח דבריו סיפר על נסיבות היתקלותו עם השוטרים, ובכלל זה שנרו לעברו ולבסוף חבירו 3 יריות, ובהמשך "חושמל" על ידי אחד השוטרים. לדבריו, מרגע תפיסתו על ידי אחד השוטרים ועד לרגע הגיעו לתחנת המשטרה לא דיבר עם מי מהשוטרים.

בתחנת המשטרה אמר לו החוקר וטורו שהוא יודע שהוא לא הגנב ולא יספר את האמת הוא יעזר לו. הנאשם סיפר לחוקר שאמו חוליה ושהוא רוצה לראותה, ושהחוקר השיב לו שיוכל לראותה אם יספר לו הכול. אצין שהחוקר וטורו טועה שהוא לא זכר מניין ידע על דבר מחלוקת של אמו של הנאשם. ואולם, אין חולק על כך שהחוקר ידע להשתמש במידע זה במסגרת החקירה.

לדברי הנאשם הוא ביקש מספר פעמים לראות עורך דין, ובתגובה נאמר לו על ידי אחד החוקרים: "אתה יודע מי שרוצה לראות עורך דין הוא לא נקי" ו"לא ניתן לך לראות את אימה שלך תקופה ארוכה".

אשר לחקירה השנייה, בה הפנה הנאשם את החוקר לחקירה הראשונה, הסביר שהתאכזב מהחוקר שהבטיח לעזור לו ולא קיים, והכחיש שהתקoon לכך שככל שאמר בחקירתו הראשונה היה נכון.

דיל

9. סעיף 12(1) לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971 קובע: "עדות על הוידית הנאשם כי עבר עבירה תהא קבילה רק אם הביא התובע עדות בדבר הנسبות שבנה ניתנה ההודיה ובית המשפט ראה שההודיה הייתה חופשית ומרצונן".

כל שהדבר נוגע לניטול השכנוע, הרי זה רובה לפתיחה של המאשימה. במקרה של ספק, יפעל הספק לטובת הנאשם וההודיה תפסל [ר' ! קדמי, **על הראיות**, עמ' 56 (חלק ראשון, 2009) (להלן: קדמי)].

אחד מטענות הנאשם היא שהודאותו ניתנה עקב פיתוי והשאה, במובן זה שהחוקר אמר לו שככל שיודה, יוכל לראות את אמו החולים. גם לעניין זה מן הראי להפנות לדבריו של ! קדמי בספרו (עמ' 81):

"בנסיבות הבאות בוגדר פיתוי והשאה, כאשר מדובר באיש מרות, הין, בדרך כלל, ככל המתיחסות

ל"שחרור בערובה" או ל"הקלת ממשית במשפט". הבטחה לחשוד, כי אם ימסור הودיה ישוחרר בערובה, ואם לאו "יעצר עד אין סוף - מהוות פיתוי פסול ופוסל".

10. בנסיבות שלפנינו, נאמר לנאשם שככל שיוודה יזכה לראות את אמו החולה, כאשר הצד השני של אותו מטבח הוא שככל שלא יודה או ישתחפּ פועלה בחקירותו, יעצר. בנסיבות שלפנינו לא ניתן לשולח את טענת הנאשם, לפיה הודאותו ניתנה לאור דברי החוקר על אף שיתכן שישוחרר לאחר שישתף עמו פועלה. החוקר ותויר כאמור לא זכר אם שוחח על אף עם הנאשם לפני החקירה, בנגדם לנאשם שזכר זאת היבט. יש לציין שככל שאכן נערכה שיחה כזו, הרוי שמדובר היה בחלק בלתי נפרד מהחקירה, וכנגזרת לכך, חלה חובה על החוקר לתעד זאת, דבר שכאמור לא נעשה.

11. ואולם, טענותו המרכזי של הנאשם נוגעת לשילוח זכותו להיוועצות עם עורך דין טרם חקירותו, וכפועל יוצא מכך לפסילת הودאותו, בע"פ 5121/98 ישכרוב נ' התובע הצבאי (4.5.2006) נקבעו המבחנים והשיקולים השונים שבគומם להשפייע על ההחלטה, ובهم בחינת עצם אי החקיקיות שהיא באמצעות שנןクトו וכן אופייה וחומרתה של אי החקיקיות; האם היה באמצעים אלה זדון, או שמא הופעלו בתום לב; האם קיימות נסיבות מוקלות שיש בהן כדי להפחית מאי החקיקיות האם ניתן היה להשיג את התוצאה גם באופן חוקי; מהי מידת השפעה של אי החקיקיות על הראייה שהושגה והנזק מול התועלת החברתיים הכרוכים בפסקילת הראייה.

12. לאחר ששמעתי את דברי הנאשם ואת דברי החוקרים, עינתי בתמלולים וצפיתי בחלקים מסרטוני החקירה, מצאתי שזכותו של הנאשם להיליך הוגן נגעה באופן ממשי, באופן המצדיק את פסילת הודאותו הראשונה במשטרה.

בתוך אף אני סבור שלא ניתן לבקר את גרסת החוקרים על פני גרסתו של הנאשם. אך לשם הדוגמא אציין שלא ניתן הסביר על ידי החוקר ותויר כיצד נודע לו דבר מחלתה של אמו של הנאשם, פרט בו השתמש בהמשך לצורכי יצירת מנוף לחץ על הנאשם. ככל שאכן התקיימה שיחה ביןו לבין הנאשם טרם הכנסת הנאשם לחדר החקירה, מן הראי היה לתעד את הנאמר באותה שיחה.

אשר לסוגיה המרכזית העומדת לדין, עמדתי היא שיש לדחות את עדמת המאשימה לפיה ניתן לנאשם זכות להיוועץ עם עורך דין. בכך הדבר שלנאים נאמר שיש לו זכות להיוועץ עם עורך דין. יחד עם זאת, זכות זו לא מומשה הלכה למעשה, כאשר מצפיה בחקירה החשוד ועיוון בתמלולים, עולה שהחוקרים עשו כל שלאל ידם על מנת למנוע ממנה למשוך זכות זו, מטער מטרה להתקדם בחקירה טרם הגעת עורך דין למקום.

13. עוד יש לדחות את טענת המאשימה לפיה בתמלולי שני החקירהים נכתב, לדברי המאשימה, "שchor על גבי לבן כי ניתן לנאשם זכות ההיוועצות והזכות לשמור על זכות השתקה". בעניין זה יש להזכיר שזכות ההיוועצות אינה ממומשת אך משום שנאמרה לחשוד או תועדה על גבי החקירה (או על גבי טופס נפרד), יש לחזור לאפשר את קיומה בפועל.

בנסיבות שלפנינו נשאל הנאשם במהלך החקירה האם הוא מעוניין ביצוג של עורך דין לא פחות מ-8 פעמים במהלך החקירה הראשונה, והוא השיב על שאלה זו בחיוב בכל אחת מהפעמים. בסיכון טענה ב"כ המאשימה שהנאשם "אול לא הבין" את שנאמר לו בחקירותו, אולם במקרה התמלולים דומה שמי שלא הבין את המילה פשוטה "כן" בה השתמש

הנאשם, כאמור הרבה יותר מפעם אחת, עת נשאל האם הוא מעוניין לפגוש בעורך דין, היי דווקא חוקר המשטרה.

14. על מנת להמחיש עד כמה חמורים הדברים, אביה בקצירת האומר חלקים מהחקירה.

מעמ' 6 לתמלול עולה שלנאשם הוסבירה זכותו להיוועץ בעורך דין, כאשר מיד לאחר מכן נשאל האם הוא מעוניין בקר. הנואשם השיב בחויב על שאלת זו. בשלב זה, במקום לדאוג להגעת עורך הדין, ניסו החוקרים למצוא מפלט ובירורו עם הנואשם האם במקורה הוא כבר דבר עם עורך דין. משחivist הנואשם גם על שאלת זו בשילוב, שאלו אותו החוקרים אם הוא מעוניין שהם ידברו עם עורך דין. משחivist הנואשם על שאלת זו בחויב, נשאלת שאלה המכילה נוספת, ויש לומר אף מיותרת לחלוtin - "לפני החקירה או אחרי החקירה?" הנואשם, שלא התבבל, השיב באופן מפורש: "לא, לא, לפני החקירה" (עמ' 7), אולם מיד סfrag שאלה מיותרת נוספת: "למה? עם מי אתה רוצה לדבר?" גם על שאלת זו השיב הנואשם, מבלי התבבל, שהוא מעוניין לדבר "עם כל אחד". במאמר מוסגר יש להביע תמייה מה רבותא יש במתן אפשרות לחשוד להיפגש עם עורך הדין בתום חקירותו, לאחר שהדברים שמסר לחוקרי הינם בבחינת מעשה מוגמר.

בשלב זה, בו לא נותרו לחוקרים עוד שאלות מכפילות, במקום לעצור את החקירה ולזמן את עורך הדין, הם בחרו להמשיך ולהתיכח בפני החשוד את החשדות נגדו (עמ' 9), תוך שהבהירו לו שהוא נמצא בשלב "טרום חקירתו" (עמ' 10), אוליرمز לכך שהוא יכול לדבר עין באופן חופשי (ראו ש' 6-9). ואם ניתן היה לקוות שבשלב זה יזמן עורך הדין, הרי שגם תקווה זו התבדרת, שכן מיד לאחר מכן החלו החוקרים להציג לנואשם שאלות שאין חולק שהן שאלות המהוות חלק מהחקירה: "עכשו תגיד רק את האמת מההתחלת ועד הסוף, מה עשית כל היום?"; "...אתה נכנסת לישראל. תגיד לי מהרגע שנכנסת לישראל מה עשית?"; "באיזו שעעה". בשלב זה נשמעים החוקרים כשהם מדברים ביניהם, כאשר החוקר וטורו הסביר שדיברו על כך שלא ניתן להמשיך את החקירה לפני שתינטעו לנואשם אפשרות לשוחח עם סנגורי. גם בשלב זה לא יצר החוקר קשר עם עורך דין כאשר החוקר וטורו שאל את הנואשם פעם נוספת, מתוך תקווה שמא ישנה את תשובתו: "...ומה לגבי עורך דין? אתה רוצה עורך דין או לא?" (עמ' 10 ש' 24). באופן שאין מפתיע, השיב הנואשם גם על שאלת זו בתשובה פשוטה וברורה: "כן. אני רוצה עורך דין". ואולם, דומה שגם תשובה מפורשת זו לא סייפה את החוקרים, שהמשיכו לשאול את הנואשם את אותן שאלות ממש (עמ' 11):

החוקר סורוקה: אתה רוצה לדבר איתנו? עם עורך דין מהמדינה?

נאשם: כן

החוקר סורוקה: אתה רוצה לדבר אותו עכשו או אחרי החקירה?

החוקר וטור: אתה רוצה להגיד לי קודם מה קרה ואחרי תדבר אותו...?

נאשם: לא, אני רוצה לדבר איתנו, עורך דין.

15. רק בשלב זה, משהבינו החוקרים שהנאשם עומד על דעתו להיפגש עם עורך דין טרם חקירותו, התקשר החוקר סורוקה ודיבר עם עורך דין. בנקודה זו יש לציין שבטייעוני הבahir ב"כ הנואשם שהוא לא אישר לחוקרים לחזור את הנואשם לפני שייפגש עמו הנואשם. אין חולק על כך שהשיכחה בין החוקר לבין הסנגור לא תועדה. היעדרו של מסמר ובו

תיעוד השיחה שהתקיימה, מהוות אף הוא מחדל חקירה, המקשה בשלב זה על הבירור העובדתי של נקודת זו, ומשכך נזקף הוא לחובת המאשימה.

ואולם, לאחר השיחה, פנו החוקרים פעמי' נוספת לנאמן, עדכנו אותו שעורך הדין צריך להתקשר אליהם, והודיעו לו שבינתיים ימשיכו בחקירה, עד שעורך הדין יגיע (עמ' 13 ש' 6; ש' 14), באופן שיכל להתרפרש כailo אפשרות זו הינה אפשרות לגיטימית. למרות הצגת הדברים בדרך זו, לא נפל הנאם למילבדת, ושלל מפורשות את רצונו להמשיך בחקירה עד להגעת עורך דין (עמ' 13): "לא, לא...אני רוצה עורך דין".

16. על מנת שלא להאריך יתר על המידה, די אם אזכיר שחרף האמור, שבו החוקרים שאלו את הנאם אם הוא מעוניין להיוועץ בעורך דין מסוים פעמי' גם בהמשך החקירה, כאשר באחת הפעמי' אף הוטה בו שעדמתו יכולה לרמז על כך שהוא אינו כה תמים (עמ' 15 ש' 10). את "אכזבת" החוקרים מסירובו של הנאם לוותר על זכות ההיוועצות ניתנת ללמידה, בין היתר, אמריותות שונות שאמרו לו במהלך החקירה: "אם אתה רוצה לשחק, תשחק" (עמ' 16-15), ובמקום אחר: "(אתה) משחק אותה שלא עשית כלום, אתה שקרן...". ואכן, לאחר שהחוקרים הטיחו בנאם פעמי' נוספת עם שהוא שקרן, החל הנאם למסור גרסה (עמ' 16 ש' 19), מבלי שהחוקר עוצר בעדו מלhmaשיך בכרך טרם פגשתו עם הסגנור. החקירה המשיכה להתנהל בדרך זו, כאשר הנאם מסר גרסה ארוכה שנפרסה על פני לא פחות מ-65 עמודים (עמ' 16-81), שהופסקה רק כאשר הגיעו למקום סנגור מטעם הסגנוריה הציבורית.

התרגיל, כאמור, הצליח וגרסת הנאם חולצה ממנו טרם התערבות הסגנור.

17. טענה נוספת מצאתי לדוחות, היא טענת החוקר טורי בקשר לעיתוי הצגת השאלות לנאם בתחילת החקירה. לדבריו, השאלות לא הופנו לנאם במסגרת החקירה, אלא בשלב "טרום חקירתית". כמובן, החוק אין מכיר ב"שלב הביניים" שבין מועד תפיסת החשוד ועד למועד תחילת החקירה. בנוסף על כן, גם החוקר טורי עצמו הודה שהוא עצמו "נגרר" אחר תשובה הנאם. לモתר לציין שאין כל תיעוד על הפרדה מלאכותית לה טען החוקר, ומהתמלולים עולה שהנאם נשאל שאלות במקביל לטיפול החוקרים ביצירת הקשר עם הסגנור הציבורי. משהסבירי במהלך הדיון את תשומת לבו של החוקר טורי, לשאלות אותן הפנו החוקרים לביצירת הקשר עם הסגנור הציבורי. משהסבירי במהלך הדיון, מה עשית כל היום? (חקירה מיום 3.12.2018 עמ' 10 ש' 13-14), שאלה שנראית כמו חקירה לכל דבר ועניין, השיב: "בשלב זהה היה איזה בלבול, התחלנו לשאול שאלות ואז אנחנו נעצרים ממש מיד אחרי מספר שניות...וחזרים לסנגור".

בכל הכבוד, תשובה אלו אין מתקבלות על הדעת, בהינתן שני חוקריו של הנאם הינם חוקרים ותיקים ומנוסים, המשרתים במשטרת ישראל שנים רבות. בנוסף על כן, וכי שצין לעיל, הרושם הכללי שהתקבל הוא שהחוקרים ניסו בכל דרך ובכל צורה לקדם את החקירה ולהוכיח את הנאם טרם הגעת הסגנור לחדר החקירות.

במצב הדברים המתואר מצאתי לדוחות את טענת המאשימה לפיה עד להסדרת הייצוג לא התנהלה חקירה וכי לא הופנו מטעם החוקרים שאלות בקשר לחשדות.

18. לאור התנהלות החקירה הראשונה, כפי שפורט בהרחבה לעיל, לא יפלא אפוא, שהמאשימה ביקשה להסתמן גם על דברי הנאם בפתח חקירתו השנייה, בה הפנה הנאם את החוקרים לדברים שמסר בחקירתו הראשונה.

הנאשם הסביר זאת בכך שכעס על החוקר על שהטעה אותו לחשב שאם ישתק פעליה יזכה להשתחרר ולראות את אמו החולה וכי כל מטרתו הייתה שלא לשתחף עליה בחקירה השנייה. אכן, בהמשך החקירה השנייה, שעה שנשאל שאלות מפורשות על פרטי האירוע, הכחיש הנאשם כל מעורבות באירוע, או שומר על זכות השתקה.

חקירה השנייה של הנאשם נערכה לאחר שהנאשם נועץ בעורך דין. ואולם, לאחר שמצאתי לפסול את חקירתו הראשונה של הנאשם, אין בדברי הנאשם בחקירה השנייה, בה הפנה את חוקריו לחקירה הראשונה, מבלתי לומר מפורשות שהדברים שמסר בחקירה הם דבריאמת ומבלתי שאישר בשאלות המשך את הפרטים המפלילים שמסר, כדי "להלבין" את החקירה הראשונה ואין בהם כדי להפוך את הראייה שנספסלה לקבילה.

סוף דבר

19. עינינו הראות שאין מדובר במקרה זה בהפרה טכנית או זניחה של הוראות החוק והפסיקה, אלא בהפרה מתמשכת, שגעה פגעה אונשה בזכיותו הבסיסיות של הנאשם להילך הוגן. איןני מקבל את טענת החוקרים כי "נסחפו" בשאלות שהציגו לנאים. משבקיש הנאשם להיוועץ עם סנגור, היה עליהם לעצור את החקירה ולאפשר לו זאת. המספר הרב של הפעמים בהם ביקש הנאשם להיוועץ בעורך דין, אף ממחיש את חומרת המחדל, ואף מוביל למסקנה לפיה הפרת הוראות החוק הייתה מכונית, זאת מבלתי שהזגג כל טעם חקירתו שיצדיק זאת.

20. עוד מצאתי לדוחות את טענת החוקרים והמאשימה לפיה הנאשם הסכים לחקירה תוך ויתור על זכות ההיוועצת. באופן בו התנהלה החקירה, אין לראות ב"שיתוף הפעולה" של הנאשם עם חוקריו משום הסכמה לחקירה טרם קבלת "יעוץ משפטי", בפרט כאשר הנאשם הביע מוקדם יותר את רצונו, בזכורה מפורשת, מספר רב של פעמים, להיפגש עם עורך דין. העובדה שלאחר מסר הנאשם גרסה, אינה מהווה הסכמה, אלא מתישבת יותר עם ההנחה שהנאשם הבין שבקשוטו להיפגש עם עורך דין לא יענו. "טקטיקת התתשה" בה נקטו החוקרים כלפי הנאשם, חרף דרישתו הברורה והחד משמעותית לייצוג, השיגה בסופו של יומם את מטרתה, והנאשם אכן השיב לשאלות חוקריו מבלתי שנועץ תחילה בעורך דין. אם נסכם את כל האמור במשפט אחד, הרי שיהיה זה משפט שאמר הנאשם עצמו: "הוא (החוקר - ע.מ) אמר לי שאני יכול לשתחק אבל הוא הכריח אותי לדבר" (פרוט' עמ' 52 ש' 19).

21. על כך יש להוסיף שבמצב הדברים המתואר לעיל, ובשים לב לטיב המעשים המוחשים לנאים בכתב האישום, מבלתי להקל בהם ראש, לא ניתן לומר שהענק הכרוק בפסקית הראייה, עולה על התועלת שבהசזרת, כאשר מנגד הכרשת הראייה עולה להתרפרש כמתן היתר להתנהלות דומה של היחידה החקורתית גם בעתיד לבוא.

22. בשולי הדברים וטרם חתימה אני מוצא להעיר את העירה הבאה. אין חולק על כך שחקירה פלילתית הינה אירוע מלHIGH עבור כל חשוד והוא אינה מתבצעת בתנאים שאמורים להשרות על הנחקר תחוות נינוחות. עם זאת, בין הנקחת מוצאת זו לבין התנהלות המתוארת לעיל, שהביאה לרmissת זכויותו הבסיסיות ביותר של הנאשם להילך הוגן, דומה שהמරחק רב. יש להביע צער על הנסיבות זו. מדאגה במיוחד העובדה שמדובר בחוקרים ניתן להבין שמדובר בדףס פעליה קבוע, בו נאמר לסנגור שהחקירה תתחיל טרם מתן הייעוץ, וכי היא תימשך עד למועד הגעת הסנגור לחדר החקירה (ראו דברי החוקר סורוקה, בפסקה 6 לעיל).

עוד יש להביע צער על הרוח הגביה שניתנה לחוקרים על ידי המאשימה, שהצדיקה בטיעוניה במשפט ה佐ט את התנהלותה החוקירה בדרך זו, תוך שניסתה להפנות אצבע מאשימה כלפי הנאשם ולראותי לתוצאה בנימוק של קשיי שפה.

מאחר שמדובר בחוקרים עולה שככל הנראה אין מדובר בהתנהלות חריגה של היחידה החוקרת, יש לקוות שמקורה זה ישמש בין היתר גם לצורך הפקת לҚҲИМ ורعنון החוק, הפסיכיקה וההנחיות למען לא ישנו מקרים דומים בעתיד.

התוצאה

23. נוכח כל האמור אני קובע שחקירתו הראשונה של הנאשם אינה קבילה. חקירתו השנייה של הנאשם, שניתנה לאחר שהנאים נועץ בעורך דין, אינה קבילה, אולם אין בה כדי להכשיר את קבילותה של החוקירה הראשונה.

24. המזכירות תעביר העתק ההחלטה לצדים.

ניתנה היום, כ"ד סיון תשע"ט, 27 יוני 2019, בהעדר הצדדים.